LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS (ES) 2016/541

(2016. gada 15. februāris),

ar ko Grieķijai pieprasa veikt budžeta deficīta samazināšanas pasākumus, kurus uzskata par nepieciešamiem, lai novērstu pārmērīgu budžeta deficītu (2015/1410) [1]

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 126. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

(1) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 126. pantā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jāizvairās no pārmērīga valsts budžeta deficīta, un šim nolūkam ir izklāstīta pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra. Stabilitātes un izaugsmes pakts, kura korektīvajā daļā ir noteikta pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošana, kalpo par atbalstu valdības politikai, kas vērsta uz to, lai ātrāk atgrieztos pie stabila budžeta stāvokļa, ņemot vērā ekonomisko situāciju.

(2) Padome 2009. gada 27. aprīlī saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 104. panta 6. punktu nolēma, ka Grieķijā ir pārmērīgs budžeta deficīts.

(3) Padome 2010. gada 10. maijā saskaņā ar LESD 126. panta 9. punktu un 136. pantu pieņēma Lēmumu 2010/320/ES [2], kas adresēts Grieķijai, lai pastiprinātu un paplašinātu fiskālo uzraudzību, un ar to Grieķijai pieprasīja veikt tādus budžeta deficīta samazināšanas pasākumus, kurus uzskatīja par nepieciešamiem, lai novērstu pārmērīga budžeta deficīta situāciju vēlākais līdz 2014. gadam. Padome noteica 2014. gadu kā galīgo termiņu pārmērīga budžeta deficīta novēršanai, kā arī noteica valdības budžeta deficīta gada mērķus.

(4) Padomes Lēmums 2010/320/ES ir vairākkārt būtiski grozīts. Tā kā bija vajadzīgi jauni grozījumi, skaidrības labad 2011. gada 12. jūlijā ar Padomes Lēmumu 2011/734/ES [3] tika pārstrādāta tā redakcija. Vēlāk no 2011. gada 8. jūlija līdz 2012. gada decembrim minētais lēmums tika vairākkārt būtiski grozīts [4].

(5) Ņemot vērā Grieķijas finanšu stāvokļa kraso pasliktināšanos, eurozonas dalībvalstis nolēma papildus daudzpusējai palīdzībai, ko piešķīris Starptautiskais Valūtas fonds, sniegt Grieķijai stabilitātes nodrošināšanai paredzētu atbalstu, lai visā eurozonā saglabātu finanšu stabilitāti. No 2010. gada maija līdz 2015. gada jūnijam eurozonas dalībvalstu atbalsts tika sniegts gan no divpusējā Grieķijai paredzētā aizdevumu mehānisma, gan kā aizdevums no Eiropas Finanšu stabilitātes instrumenta (EFSI). Aizdevēju piešķirtajam atbalstam tika izvirzīti plaši politikas nosacījumi, tostarp tas, ka Grieķijai jāievēro Padomes Lēmums 2011/734/ES un tā turpmākie grozījumi.

(6) Grieķija 2015. gada 8. jūlijā lūdza finansiālo atbalstu no Eiropas Stabilitātes mehānisma ("ESM") kā aizdevumu ar trīs gadu pieejamības periodu, un 2015. gada 12. jūlijā tika panākta vienošanās par aizdevuma izsniegšanu Grieķijai līdz 86 000 miljoniem euro. Saskaņā ar ESM līguma 13. panta 3. punktu 17. jūlijā ESM valde uzticēja

[1] Šis dokuments sākotnēji tika pieņemts tikai angļu valodā un publicēts OV L 219, 20.8.2015., 8. lpp.
[2] OV L 145, 11.6.2010., 6. lpp.
[3] OV L 296, 15.11.2011., 38. lpp.
[4] Padomes Lēmums 2011/791/ES (OV L 320, 3.12.2011., 28. lpp.), Padomes Lēmums 2012/211/ES (2012. gada 13. marts) (OV L 113, 25.4.2012., 8. lpp.), Padomes Lēmums 2013/6/ES (2012. gada 4. decembris) (OV L 4, 9.1.2013., 40. lpp.).

Eiropas Komisijai uzdevumu saziņā ar Eiropas Centrālo banku un Starptautisko Valūtas fondu risināt sarunas par saprašanās memorandu ("SM"), kurā sīki izklāstīti politikas nosacījumi finansiālā atbalsta instrumentam, kas attiecas uz laikposmu 2015.–2018. gadam.

(7) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības ([1]), un jo īpaši tās 7. pantu dalībvalstij, kas lūdz finansiālo atbalstu no ESM, jāsagatavo makroekonomikas korekciju programma ("programma"), ko iesniedz apstiprināšanai Padomē. Ar minēto programmu būtu jānodrošina, ka tiek pieņemts reformu kopums, kas nepieciešams, lai uzlabotu valsts finanšu ilgtspējību un normatīvo vidi.

(8) Grieķijas sagatavotā programma tika apstiprināta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2016/544 ([2]).

(9) Arī Regulas (ES) Nr. 472/2013 10. panta 2. punkta b) apakšpunkts paredz, ka, ja dalībvalstij saskaņā ar minētās regulas 7. pantu piemēro makroekonomisko korekciju programmu, tad tai pārmērīga budžeta deficīta novēršanas nolūkos piemēro arī lēmumu saskaņā ar LESD 126. panta 9. punktu, tās makroekonomisko korekciju programmā esošos gada budžeta mērķus integrē pieprasījuma lēmumā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu ([3]), 5. panta 1. punktu; turklāt pasākumus, kas sekmē makroekonomikas korekciju programmā esošo mērķu sasniegšanu, arī integrē pieprasījuma lēmumā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 5. panta 1. punktu. Regulas (ES) Nr. 472/2013 10. panta 2. punkta a) apakšpunktā turklāt noteikts, ka attiecīgā dalībvalsts tiek atbrīvota no pienākuma iesniegt ziņojumus saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 5. panta 1. punktu. Visbeidzot, Regulas (ES) Nr. 472/2013 10. panta 2. punkta c) apakšpunktā noteikts, ka uzraudzība notiek atbilstoši minētās regulas 7. panta 4. punktam un uz attiecīgo dalībvalsti neattiecas uzraudzība saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 10. panta 1. punktu un 10.a pantu un uzraudzība, kas ir saskaņā ar tās pašas regulas 6. panta 2. punktu pieņemta lēmuma pamatā.

(10) Pašlaik tiek prognozēts, ka ekonomiskā darbība Grieķijā būs daudz vājāka par gaidīto, kad 2012. gada decembrī tika pieņemts pēdējais Lēmuma 2011/734/ES grozījums. Tiek prognozēts, ka gan faktiskais, gan nominālais IKP 2015. un 2016. gadā būs daudz mazāks, nekā lēsts 2015. gada Komisijas sagatavotajā pavasara prognozē, ņemot vērā politikas nenoteiktību, nepietiekamu progresu reformu īstenošanā, valsts ieņēmumu samazināšanos, "banku brīvdienas" un kapitāla kontroles izmantošanu. Komisija 2015. gada augustā atjauninājа savu prognozi par IKP pieaugumu, lai paātrinātu sarunas par SM, kas ir ESM programmas pamatā. Saskaņā ar šo prognozi paredzams, ka faktiskais IKP 2015. un 2016. gadā samazināsies attiecīgi par 2,3 % un 1,3 % (pretstatā pozitīvajai izaugsmei 0,5 % un 2,9 %, kas par attiecīgajiem gadiem prognozēta 2015. gada pavasara prognozē), un tad 2017. gadā tas pieaugs par 2,7 % un 2018. gadā par 3,1 %. Ja netiks veiktas izmaiņas politikā, šī ekonomiskās situācijas ievērojamā pasliktināšanās 2015. un 2016. gadā negatīvi ietekmēs arī publisko finanšu prognozes.

(11) Tiek lēsts, ka Grieķija ir uzlabojusi situāciju attiecībā uz strukturālo deficītu par 16 procentpunktiem no IKP – no 15,2 % deficīta 2009. gadā uz 1 % pārpalikumu 2014. gadā, tādējādi nodrošinot strukturālās bilances uzlabojumus 2009.–2014. gadā, kas ievērojami pārsniedza noteiktos 10 procentpunktus no IKP Padomes ieteiktajā laikposmā. Vispārējās valdības parāds 2014. gadā sasniedza 3,5 % no IKP, nepārprotami iekļaujoties maksimāli pieļaujamajā valdības budžeta deficīta (ESA2010 bāze) apjomā 2014. gadam – 4,5 % no IKP, kā noteikts Padomes lēmumā. Tomēr primārās bilances rezultāts – 0,4 % no IKP ir būtiski vājāks, nekā gaidīts, nesasniedzot noteikto mērķi 1,5 % apmērā no IKP, un to ietekmēja vairāki faktori, tostarp ekonomikas cikla izmaiņas un ar to saistītā negatīvā ietekme uz budžeta ieņēmumiem, fiskālās politikas vājināšanās un pieaugusī ekonomiskā nenoteiktība. Makroekonomikas vides pasliktināšanās apvienojumā ar pagaidu fiskālo pasākumu termiņa beigām 2015. gadā neļāva sasniegt primārās bilances mērķi 3 % no IKP 2015. gadā, kas paredzēts pēdējā Lēmuma 2011/734/ES grozījumā, kurš pieņemts 2012. gada decembrī. Tādējādi fiskālie mērķi tika pārskatīti un ievērojami samazināti, ņemot vērā makroekonomiskos apstākļus un pašreizējo fiskālo stāvokli, lai izvairītos no pārāk stingras fiskālās politikas īstermiņā.

(12) Grieķija attiecīgi īstenos fiskālo plānu, kas vērsts uz primārā pārpalikuma mērķiem: attiecīgi – 0,25, 0,5, 1,75 un 3,5 % no IKP 2015., 2016., 2017. un 2018. gadā un turpmāk. Nospraustie fiskālie mērķi atbilst gaidāmajiem Grieķijas ekonomikas izaugsmes tempiem, ekonomikai atgūstoties no dziļākās jelkad pieredzētās lejupslīdes. Pārskatītajā plānā ir paredzēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2017. gadā nokritīsies zem 3 % no IKP.

([1]) OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.
([2]) Sk. šā *Oficiālā Vēstneša* 27. lpp.
([3]) OV L 209, 2.8.1997., 6. lpp.

(13) Saskaņā ar Komisijas dienestu atjaunināto nominālā IKP pieauguma prognozi paredzams, ka primārajā vispārējās valdības budžeta bilancē 2015. gadā budžeta deficīts būs 7 631 miljons euro (4,4 % no IKP), deficīts 2016. gadā – 6 166 miljoni euro (3,6 % no IKP), deficīts 2017. gadā – 4 089 miljoni euro (2,3 % no IKP) un deficīts 2018. gadā – 753 miljonu euro apmērā (0,4 % no IKP).

(14) 2016. gada budžets, kurš Grieķijas parlamentam vēl jāapstiprina, ir daļa no vidēja termiņa fiskālās stratēģijas (VTFS) 2016.–2019. gadam, kuras mērķis ir nodrošināt apjomīgu un uz sākumposmu orientētu fiskālo konsolidāciju, nodrošinot ietaupījumus vairāk nekā 6 900 miljonu euro apmērā, kas ir gandrīz 4 % no IKP.

(15) Tas, ka Grieķija nepabeidza EFSI programmas galīgo pārskatu, atkārtoti neveica parādu apkalpošanas maksājumus, kā arī tas, ka EFSI programmai beidzās termiņš un Grieķija ieviesa kapitāla kontroli, radīja jaunus apstākļus, kas turpmāk negatīvi ietekmēja parāda atmaksājamību. Tam par iemeslu ir zemākas izaugsmes prognozes, lejupvērsta korekcija attiecībā uz primārā budžeta pārpalikuma mērķi, lejupvērsta korekcija attiecībā uz ieņēmumiem no privatizācijas, būtiska situācijas pasliktināšanās banku sektora finansējuma vajadzībās, kam sekoja kapitāla kontroles ieviešana, lielāka nepieciešamība segt publiskā sektora parādus, kas radīja likviditātes trūkumu attiecībā uz valsts parādu, un euro vērtības krituma ietekme uz speciālo aizņēmuma tiesību vērtēšanu. Tā rezultātā sagaidāms, ka pamatscenārija gadījumā parāda attiecība pret IKP 2016. gadā sasniegs 198,3 %, 2020. gadā tai samazinoties līdz 169,3 %, 2022. gadā līdz 154,5 % un 2030. gadā – līdz 115,9 %.

(16) Ņemot vērā minēto, ir jāatjaunina pārmērīga budžeta deficīta novēršanai nepieciešamais korekcijas plāns. Grieķijas pieņemtās saistības attiecas ne tikai uz fiskālās konsolidācijas pasākumiem, bet arī uz pasākumiem, kas nepieciešami, lai palielinātu konsolidācijas pasākumu izaugsmi veicinošo lomu un samazinātu jebkādu negatīvo sociālo ietekmi.

(17) Ikviens pasākums, kas prasīts Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2016/544, ir svarīgs līdzeklis nepieciešamās budžeta korekcijas sasniegšanai. Dažiem pasākumiem ir tieša ietekme uz Grieķijas budžeta stāvokli, savukārt citi ir strukturāli pasākumi, kas uzlabos fiskālo pārvaldību un panāks stabilāku budžeta stāvokli vidējā termiņā.

(18) Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir nepieciešams pārskatīt iepriekšējos gada budžeta mērķus, kā arī pasākumus, kas sekmē minēto mērķu sasniegšanu. Jaunie gada budžeta mērķi un pasākumi, kas sekmē minēto mērķu sasniegšanu, ir izklāstīti Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2016/544,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Grieķija iespējami īsākā laikā un vēlākais līdz 2017. gadam novērš pašreizējo pārmērīgo budžeta deficītu.

2. Pārmērīga budžeta deficīta novēršanai nepieciešamā korekcijas plāna mērķis ir panākt vispārējās valdības budžeta deficīta mērķa īstenošanu, kā noteikts Padomes Īstenošanas lēmumā (ES) 2016/544, un tas balstās uz primārā budžeta pārpalikuma mērķi attiecīgi – 0,25, 0,5, 1,75 un 3,5 % no IKP 2015., 2016., 2017. un 2018. gadā un turpmāk. Nospraustie fiskālie mērķi atbilst gaidāmajiem Grieķijas ekonomikas izaugsmes tempiem, ekonomikai atgūstoties pēc dziļākās jelkad pieredzētās lejupslīdes. Pārskatītajā plānā ir paredzēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2017. gadā pazemināsies zem 3 % no IKP.

3. Grieķija pieņem un pilnībā īsteno visus fiskālo, ekonomisko un strukturālo pielāgojumu pasākumus, kuri iekļauti ekonomikas un finanšu korekciju programmā, kas apstiprināta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2016/544.

4. Grieķija ir gatava veikt turpmākus pasākumus, ja īstenotos riski attiecībā uz budžeta plānošanu. Budžeta konsolidācijas pasākumi nodrošina vispārējās valdības strukturālās bilances stabilu uzlabojumu izaugsmi veicinošā veidā.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā paziņošanas dienā.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Grieķijas Republikai.

Briselē, 2016. gada 15. februārī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
M.H.P. VAN DAM